

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL SUTIKIMO PERTVARKYTI VALSTYBĖS ĮMONĘ VIDAUS VANDENS KELIŲ
DIREKCIJĄ IR VALSTYBĖS ĮMONĘ LIETUVOS ORO UOSTUS Į AKCINES BENDROVES IR
VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO (TAP-22-824; TAIS NR. 22-3849(2))**

2022-05-16   Nr. NV-1336

Vilnius

Projekto rengėja: Susisiekimo ministerija.

Projekto tikslas: pertvarkyti VĮ Vidaus vandens kelių direkciją ir VĮ Lietuvos oro uostus į akcines bendroves.

Dabartinė situacija: Seimas 2021 m. rugsėjo 16 d. pritarė įstatymų paketui, kuriuo sudarytos teisinės galimybės Susisiekimo ministerijos valdomas valstybės įmones pertvarkyti į akcines bendroves. Įstatymo lygmeniu yra nustatyta, kad visos pertvarkytų bendrovių akcijos priklausys valstybei. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai priklausys valstybei išimtinė nuosavybės teise. Kita viešoji transporto infrastruktūra, kurią valdys pertvarkytos bendrovės, išliks įtraukta į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą. Žemės valdymo teisinis reglamentavimas nėra keičiamas – bendrovės ją valdys patikėjimo teise pagal atitinkamą transporto sektorių reglamentuojančius įstatymus.

Vyriausybė 2021 m. lapkričio 10 d. pasitarime pritarė Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planui, kuriame numatytas penkių Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities valstybės įmonių pertvarkymas iki 2022 m. gruodžio mėn. (taip pat turės būti pertvarkomos į AB Lietuvos automobilių kelių direkcija, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir „Oro navigacija“).

Projekto esmė: sutikti, kad:

VĮ Vidaus vandens kelių direkcija būtų pertvarkyta į AB Vidaus vandens kelių direkciją; valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu VĮ Vidaus vandens kelių direkcijos patikėjimo teise valdomas ilgalaikis materialusis, trumpalaikis materialusis ir finansinis turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 12 630 306 eurai, investuojamas sudarant AB Vidaus vandens kelių direkcijos įstatinį kapitalą;

Susisiekimo ministerijai perduodamos 12 630 306 valstybei nuosavybės teise priklausančios AB Vidaus vandens kelių direkcijos paprastosios vardinės akcijos, kurios kiekvienos nominali vertė – 1 euras, suteikiančios 100 procentų balsų AB Vidaus vandens kelių direkcijos visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyti, naudoti ir disponuoti jomis patikėjimo teise.

VĮ Lietuvos oro uostai būtų pertvarkyti į AB Lietuvos oro uostai; valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu VĮ Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomas ilgalaikis materialusis, nematerialusis, trumpalaikis materialusis ir finansinis turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 199 355 167 eurai, investuojamas sudarant AB Lietuvos oro uostų įstatinį kapitalą;

Susisiekimo ministerijai perduodamos 199 355 167 valstybei nuosavybės teise priklausančios AB Lietuvos oro uostų paprastosios vardinės akcijos, kurios kiekvienos nominali vertė – 1 euras, suteikiančios 100 procentų balsų AB Lietuvos oro uostų visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyti, naudoti ir disponuoti jomis patikėjimo teise.

Teigiamos pasekmės – bus užtikrinamas efektyvus valstybės turto panaudojimas, sudaromos galimybės šio turto vystymui ateityje sumažinant valstybės lėšų poreikį investicijoms ir turto išlaikymo išlaidoms; būtų diegiama geriausia korporatyvinio valdymo praktika; sudarytos galimybės steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių. Būtų įgyvendintos EBPO rekomendacijos peržiūrėti valstybės valdomų įmonių teisinės formas.

Derinimas:

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija 2022 m. kovo 17 d. posėdyje pritarė VĮ Vidaus vandens kelių direkcijos ir VĮ Lietuvos oro uostų pertvarkymui į akcines bendroves.

Be pastabų suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Į Finansų ministerijos redakcinio pobūdžio pastabas atsižvelgta, dėl pastabos apie valstybės lėšų poreikį – Susisiekimo ministerija pažymi, kad, pertvarkius valstybės įmones į akcines bendroves, bus užtikrinamas efektyvesnis turto valdymas, investicijų pritraukimas, didesnė grąža valstybei per veiklos diversifikavimą, plėtrą, pajamų didėjimą, pažangią valdyseną, surenkamus dividendus ir mokesčius.

Reaguojant į Konkurencijos tarybos pastabą, Susisiekimo ministerija atliko poveikio konkurencijai vertinimą ir, anot rengėjų, Vyriausybei teikiamas siūlymas sutikti pertvarkyti valstybės įmones ir investuoti valstybės turtą į būsimas akcines bendroves nedaro poveikio konkurencijai.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje siūloma atitinkamai patikslinti Projektą, taip pat pažymima, kad pateikti ne visi Vyriausybės sprendimui priimti reikalingi dokumentai.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – Projektas prisideda prie Vyriausybės programos 139.1 papunkčio („VVI ir SVI peržiūra... Peržiūrėsime juridinių asmenų teisinių formų, kuriomis veikia valstybė, rūšis...>“) nuostatų įgyvendinimo.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina klausimą aptarti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio Susisiekimo ministerija turi įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt